

ПРОБЛЕМИ

ПРОГРАМУВАННЯ

науковий журнал

№ 3

липень-вересень

2013

Заснований у березні 1999 р.

ЗМІСТ

Теоретичні та методологічні основи програмування

- Андон П.І.* Київська школа програмування В.М. Глушкова 3
- Акуловский В.Г., Дорошенко А.Е.* Описание параллелизма в алгоритмах информационно-управляющих систем средствами алгебраического аппарата 13
- Шкільняк С.С.* Спектр секвенційних числень першопорядкових композиційно-номінативних логік 22

Моделі та засоби паралельних і розподілених програм

- Дорошенко А.Ю., Бекетов О.Г., Жереб К.А., Яценко О.А.* Формалізоване проектування та синтез паралельних програм для відеографічних прискорювачів 38
- Погорілий С.Д., Верещинський О.А.* Створення методики проектування застосувань для програмно-апаратної платформи CUDA 47

Експертні та інтелектуальні інформаційні системи

- Кудим К.А., Резниченко В.А., Проскудина Г.Ю., Овдей О.М.* Теоретический и прикладной аспекты отношений и операций для последовательностей временных интервалов 61
- Твердохліб Є.М., Перконос П.І., Лой А.І.* Керування потоками наукових робіт в грід-системах 69

Моделі та засоби систем баз даних і знань

- Лихацкий И.А.* Об одной методике формирования объектного представления реляционных данных 79

Програмні системи захисту інформації

- Боровская Е.Н., Колтик М.А.* Характеристика информационных потоков программных модулей входящих в состав программного средства для автоматизированной поддержки проведения испытаний КСЗИ 86

Прикладні засоби програмування та програмне забезпечення

- Жеребко В.А.* Програмна модель генетичного оптимізатора ваг штучної нейронної мережі в LabVIEW 100
- Лазаренко С.В., Макаренко О.С.* Багатопоточні комп'ютерні обчислення у дослідженні нелінійних динамічних систем 109
- Яловець А.Л.* Про один метод переслідування на площині 117

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 7490 від 01.07.2003

Науковий журнал "Проблеми програмування" занесений до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт.

Віктор Михайлович Глушков

24.08.1923 – 30.01.1982

24 серпня 2013 виповнилося б 90 років від дня народження академіка Віктора Михайловича Глушкова – блискучого, істино видатного вченого сучасності, який зробив величезний внесок у становлення кібернетики та обчислювальної техніки.

Віктор Михайлович був справжнім подвижником в науці, що володів гігантською працездатністю і працьовитістю. Він щедро ділився своїми знаннями, ідеями, досвідом з оточуючими його людьми. Вічний пошук нового, прагнення до прогресу в науці, техніці, суспільстві були чудовими його рисами.

В.М. Глушкову були притаманні системне, державницьке мислення і потужний організаторський талант. Він вніс великий внесок у розвиток Академії наук України, будучи з 1962 року і до кінця життя її віце-президентом, а також організованого і очолюваного ним з дня заснування Інституту кібернетики – одного з найважливіших наукових центрів АН УРСР. Починаючи з середини 70-х років В.М. Глушков приймає ряд організаційних рішень кінцевою метою яких було створення Кібернетичного центру. Зокрема, у 1980 році по його ініціативі з метою централізації робіт по програмному забезпеченню електронно-обчислювальних машин та систем на основі нових технологій виробництва програм, вирішення питань уніфікації та типизації програмних засобів, організації їх розповсюдження, впровадження і супроводження було створено Спеціальне конструкторсько-технологічне бюро програмного забезпечення (СКТБ ПО). У 1992 році на базі СКТБ ПО був створений Інститут програмних сис-

тем НАН України, який став одним із науково-дослідних інститутів Кібернетичного центру НАН України і лідером в галузі дослідження, розробки та застосування перспективних технологій програмування, нових методів та інструментальних засобів, створення "під ключ" високоякісних та конкурентноспроможних складних комп'ютерних систем обробки даних та знань, стандартизації в області програмної інженерії.

В.М. Глушков, як мислитель, відрізнявся широтою і глибиною наукового бачення, своїми роботами передбачив багато чого з того, що нині з'явилося в інформатизованому західному суспільстві. Основні праці В.М. Глушкова відносяться до областей алгебри, теорії автоматів і ЕОМ, програмуванню, економічній кібернетики, теорії автоматизованих систем управління та систем штучного інтелекту. В.М. Глушков на основі побудованої їм теорії бікомпактної групи вирішив узагальнену п'яту проблему Гільберта. Велике значення мають роботи Глушкова в області вітчизняного електронного машинобудування, у створенні систем управління, ефективних методів вирішення народногосподарських завдань за допомогою ЕОМ, розгортання та проведення наукових досліджень з обчислювальної математики і техніки. Під його керівництвом створено першу в країні керуючу ЕОМ «Дніпро», серія ЕОМ «Мир» та ін. В.М. Глушков – автор загальної теорії автоматів та дискретних перетворень, яка застосовувалася в системах автоматизації проектування і виготовлення компонентів ЕОМ. Він першим запропонував принципово новий підхід до розв'язання оптимізаційних задач у процесі господарського планування і управління, вніс значний внесок у створення принципів побудови математичних моделей, методів і методик вирішення різних завдань управління і планування поведінки складних економічних систем, реалізованих у розробках ефективних систем управління різного рівня і призначення.

Незважаючи на різноманітність наукових напрямків, що цікавили В.М. Глушкова, всі вони належали до однієї глобальної проблеми – комп'ютеризації та інформатизації науки, техніки, суспільства. За видатний внесок в організацію і розвиток вітчизняної науки Віктор Михайлович був відзначений Ленінською премією (1964), Державною премією СРСР (1968, 1977), Державною премією УРСР (1970), премією імені Крилова АН СРСР (1980), премією імені Лебедєва АН УРСР.

Віктор Михайлович Глушков був іноземним членом Німецької академії натуралістів «Леопольдіна» (1970), почесним доктором Дрезденського технічного університету (1975), почесним іноземним членом Польської академії наук (1977).

У Національній академії наук України заснована премія імені В.М. Глушкова за видатні досягнення в галузі кібернетики та загальної теорії обчислювальних машин і систем.

Академік В.М. Глушков віддав все своє життя справі служіння вітчизні, своєму народу, науці. Пам'яттю про нього залишаються його чудові праці та створений ним Інститут кібернетики, що носить його ім'я.